

1. AKTY PRAWNE

Prowadzenie działalności inwestycyjnej stanowi niezwykle ważną sferę zadań będących przedmiotem szczególnego zainteresowania władz Miasta. Skuteczna polityka planowania i realizacji inwestycji jest jednym z gwarantów wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju Miasta. Szczecin w ciągu ostatnich lat wypracował taki system planowania inwestycji, umocowany odpowiednimi aktami prawnymi, w którym obowiązujące procedury umożliwiają rozpoznanie wszystkich rzeczywistych potrzeb inwestycyjnych, jak też minimalizują polityczne naciski na dobór zadań przewidzianych do realizacji.

Podstawowe akty prawne związane z procesem inwestycyjnym:

- Uchwała Nr XXI/620/2000 Rady Miasta Szczecin z dnia 28 lutego 2000 r. w sprawie *wieloletnich programów inwestycyjnych Miasta Szczecin*,
- Uchwała Nr LII/1179/2002 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 maja 2002 r. *zmieniająca uchwałę w sprawie wieloletnich programów inwestycyjnych Miasta Szczecin*,
- Uchwała Nr VII/136/03 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 czerwca 2003 r. *zmieniająca uchwałę w sprawie wieloletnich programów inwestycyjnych Miasta Szczecin*,
- Zarządzenie Nr 27/08 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 stycznia 2008r. w sprawie *powołania komisji koordynacyjnej i ustalenia wzoru formularzy*,
- Uchwała Nr I/N/1155/02 Rady Miasta Szczecin z dnia 6 maja 2002 r. w sprawie *przyjęcia Strategii Rozwoju Szczecin*,
- Uchwała Nr IX/278/07 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 maja 2007 roku w sprawie *„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczecin”*,

2. WIELOLETNIE PLANOWANIE INWESTYCYJNE

2.1. WIELOLETNIE PROGRAMY INWESTYCYJNE

Potrzeba podjęcia długookresowego planowania wynika z konieczności określenia długofalowej perspektywy warunków technicznych, technologicznych oraz finansowych realizacji zadań inwestycyjnych. Jednocześnie należy wziąć pod uwagę czas i nakłady związane z procesem przygotowania zadań do realizacji obejmujące konieczność uregulowania spraw terenowo-prawnych, sporządzenia dokumentacji, uzyskania

niezbędnych opinii i ocen oraz decyzji administracyjnych.

Określenie długoterminowej perspektywy czasowej zamiarów inwestycyjnych w ujęciu rzeczowym i finansowym pozwala na ocenę zdolności finansowej budżetu Miasta w konfrontacji z potrzebami. Również pozwala na podjęcie w odpowiednio wyprzedzającym terminie starań o pozyskanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, co w najbliższej perspektywie stanowić powinno główny warunek utrzymania wysokiego udziału inwestycji w wydatkach ogółem.

Planowanie przedsięwzięć inwestycyjnych odbywa się w dwóch wymiarach czasowych:

- planowanie wieloletnie,
- planowanie roczne – budżetowe.

Roczne planowanie zakresu inwestycji przeznaczonych do realizacji w roku budżetowym odbywa się na podstawie zapisów wieloletniego programu inwestycyjnego dla drugiego roku tego planu. Weryfikacji poddawane są koszty planowanych przedsięwzięć oraz zakres prac do zrealizowania, zgodnie ze stanem zaawansowania w roku poprzednim i ewentualnymi innymi zmianami. Planowanie roczne zadań inwestycyjnych odbywa się zgodnie z procedurą budżetową, która określa sposoby przedstawiania planów, terminy realizacji poszczególnych etapów oraz precyzuje odpowiedzialność za przesłanie dokumentów.

Wieloletni Program Inwestycyjny zawiera zestawienie przedsięwzięć inwestycyjno - remontowych we wszystkich sferach funkcjonowania miasta realizowanych bezpośrednio poprzez poszczególne wydziały UM jak i przez miejskie jednostki organizacyjne.

Prognozowane zadania przedstawione są w ujęciu rzeczowym i finansowym. WPI uwzględnia finansowanie nie tylko ze środków własnych Miasta, ale także z innych źródeł finansowych.

Elementem rozstrzygającym w planowaniu inwestycyjnym stały się szczegółowe analizy dochodów i wydatków budżetu Miasta oraz prognozy możliwości finansowych Miasta w okresie najbliższych dziesięciu lat.

W dniu 14 grudnia 2009 roku Rada Miasta Szczecin uchwaliła **Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2010 – 2015** (*Uchwała Nr XLII/1077/09*). Uchwalony WPI zawiera zestawienie zadań inwestycyjnych we wszystkich sferach funkcjonowania miasta, realizowanych bezpośrednio poprzez poszczególne wydziały UM jak i przez podmioty z udziałem Miasta. Prognozowane zadania przedstawione są w ujęciu rzeczowym i finansowym. Uwzględniają finansowanie nie tylko ze środków własnych

Miasta, ale także z innych źródeł finansowych. Wysokość nakładów na wykonanie zadań w kolejnych latach przyjęto na podstawie danych z rozstrzygniętych przetargów lub posiadanych kosztorysów inwestorskich. W wielu przypadkach wielkości prognozowanych nakładów finansowych są wartościami szacunkowymi. Program inwestycyjny oparty jest m.in. na założeniach takich jak:

- stałe poszukiwanie i pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowania. Możliwości pokrywania wydatków z innych źródeł finansowania w istotny sposób zdecydowały o ujęciu proponowanych zadań do realizacji.
- dążenie do zapewnienia możliwie najkorzystniejszych relacji pomiędzy potrzebami a możliwościami tworzenia

warunków dla zrównoważonego rozwoju wszystkich dziedzin;

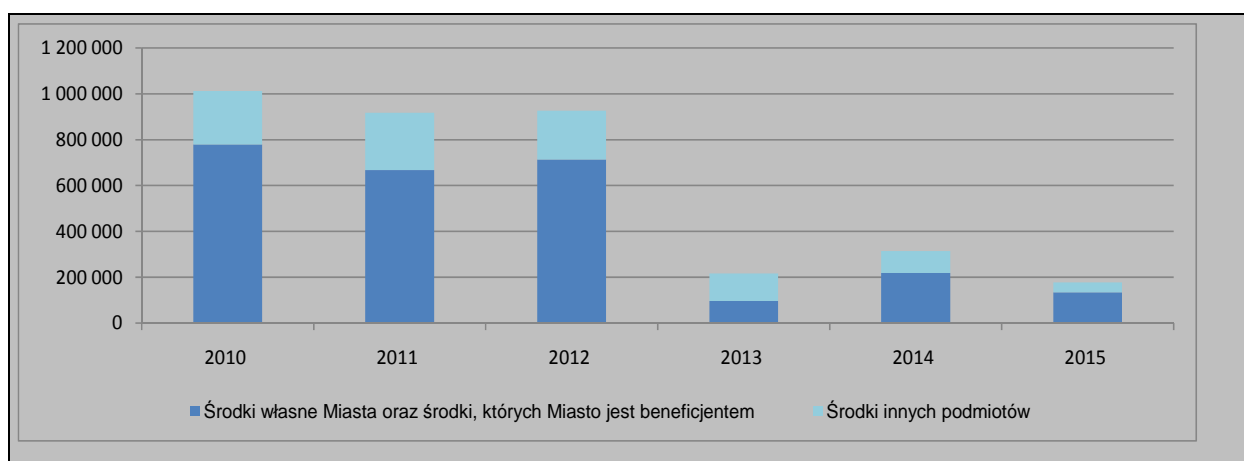
- kompleksowość (charakter i natężenie wzajemnych powiązania pomiędzy przedsięwzięciami zapisanymi w WPI jako odrębne) stanowi jedno z podstawowych kryterium doboru zadań;
- systematyczne przejmowanie przez spółki z udziałem Miasta głównego ciężaru inwestowania (w zakresie ich działalności) lub współudziału w finansowaniu zadań. Dotyczy to spółek miejskich takich jak: Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Towarzystwo Budownictwa Społecznego – Prawobrzeże, Szczecińskie, Centrum Renowacyjne, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Szczecińska Energetyka Ciepła.

INWESTYCJE – WIELKOŚĆ NAKŁADÓW WG SFER – WPI (w tys. zł)*

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem 2010 - 2015	Razem 2009 - 2015
LAD PRZESTRZENNY I GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	15 027	40 182	1 501					41 683	56 710
GOSPODARKA KOMUNALNA	10 241	97 182	79 495	249 439				426 116	436 357
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	38 608	51 881	14 600			11 600		78 081	116 689
TRANSPORT I KOMUNIKACJA	153 310	267 096	360 072	260 773	45 324	189 000	121 000	1 243 265	1 396 575
BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY W MIEŚCIE	5 251	3 750						3 750	9 001
EDUKACJA I NAUKA	34 031	102 271	19 200					121 471	155 502
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	12 807	16 375	2 000					18 375	31 182
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	8 172	58 332	82 500	33 000				173 832	182 004
KULTURA FIZYCZNA, TURYSTYKA I REKREACJA	54 037	113 468	88 141	103 515	38 500			343 624	397 661
ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO	1 571	3 700	7 800	13 300				24 800	26 371
WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	11 315	6 450	9 500	50 000	10 500	17 000	13 000	106 450	117 765
ZARZĄDZANIE STRUKTURAMI SAMORZĄDOWYMI	6 607	18 965	2 700	3 055	1 870	2 000	500	29 090	35 697
WYDATKI OGÓLEM	350 977	779 652	667 509	713 082	96 194	219 600	134 500	2 610 537	2 961 514

*Zestawienie zawiera wyłącznie środki własne Miasta na inwestycje oraz środki, których beneficjentem jest Miasto.

WIELKOŚĆ PLANOWANYCH NAKŁADÓW NA INWESTYCJE W LATACH 2010-2015 - WPI (w tys. zł)

W WPI na lata 2010 – 2015 dokonano identyfikacji najważniejszych zadań inwestycyjnych, a także określono przedsięwzięcia w poszczególnych sferach i tak:

W sferze transportu i komunikacji, planuje się budowę nowych i modernizację istniejących ciągów komunikacyjnych powiązanych z ciągami usprawniającymi ruch krajowy i transgraniczny. Kierunki działań Miasta w zakresie rozwoju transportu i infrastruktury transportowej do 2015 roku zostały określone w „Polityce transportowej” przyjętej Uchwałą Nr LII/978/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 marca 2006 r. oraz w „Zintegrowanym Planie Rozwoju Transportu Publicznego w Szczecinie w latach 2007-2015” przyjętego Uchwałą Nr XLIII/1091/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 stycznia 2010 roku.

Podstawowe obszary działań związane z rozwojem transportu wskazane w powyższych dokumentach to m.in. działania w zakresie:

- kształtowania wewnętrznego układu ulicznego. Przewiduje się m.in.: wzmocnienie połączeń pomiędzy lewo - a prawobrzeżną częścią Szczecina – modernizacja miejskiego odcinka drogi nr 10, budowę obwodnicy Śródmieścia, przekształcenie układu komunikacyjnego Śródmieścia, a także modernizację ważniejszych ciągów komunikacyjnych,
- kształtowania systemu komunikacji zbiorowej. Przewiduje się rozwój komunikacji tramwajowej, w tym budowę Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju oraz modernizację torowisk tramwajowych, a także zakup nowoczesnego taboru tramwajowego.

Zadania priorytetowe wynikające z tych programów to m.in.:

- modernizacja dostępu drogowego do Portu w Szczecinie
- budowa elementów obwodnicy Śródmieścia Szczecina - etap V,
- budowa Trasy Północnej,
- przebudowa ul. Niemierzyńskiej, Arkońskiej
- modernizacja ul. Dąbskiej, Zoologicznej, Niedźwiedziej,
- budowa ul. Łącznej od ul. Hożej do ul. Rostockiej,
- przebudowa ulic realizowana przez ZDiTM
- budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju,
- zakupy taboru tramwajowego, budowa i przebudowa torowisk,
- realizacja programu budowy ścieżek rowerowych.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi ok. 1 325 mln zł.

Priorytetowym zadaniem realizowanym przez Miasto w 2008 roku była przebudowa

ul. Autostrada Poznańska, na realizację której wydano w roku 2008 r. 31 171 tys. zł. W ramach zadania wybudowano nowe trzyprzęsłowe mosty przez Odrę (długość 206 m) i Regalicę (długość 227,5 m) wraz z estakadami łączącymi mosty z funkcjonującym układem drogowym (etap I i II).

W 2008 roku zakończono budowę nowego ciągu ul. Nowoszerokiej. W ramach tego zadania wykonano nowe skrzyżowanie z ul. Taczaka i Łukasieńskiego z sygnalizacją świetlną i fragment ciągu jezdni na odcinku od ul. Taczaka do skrzyżowania z ul. Szeroka i Żniwną oraz wykonano remont ul. Brackiej. Łączny koszt zadania wyniósł 7 364 tys. zł.

Do priorytetowych inwestycji realizowanych na terenie miasta należy zaliczyć budowę elementów Obwodnicy Śródmieścia. Zakończono IV etap tej inwestycji – wybudowano odcinek ul. Przyjaciół Żołnierza od ul. Warcisława do ul. Krasińskiego i wydano w latach 2008 - 2009 17 799 tys. zł. W ramach tego przedsięwzięcia wykonano ok. 600 m drogi dwupasmowej (2x600m) wraz z uzbrojeniem podziemnym, chodnikami, ścieżkami rowerowymi oraz ekranami akustycznymi. Natomiast w 2009 roku rozpoczęto prace związane z realizacją następnego etapu – V obejmującego odcinek od ulicy Duńskiej do ul. Arkońskiej.

W 2009 roku zmodernizowano m.in. ulicę Balińskiego, Kusocińskiego, Dąbską – Zoologiczną, Chorzowską, Podbórzeńską, Starkiewicza i wydano łącznie 13 938 tys. zł., a także przebudowano skrzyżowanie ulic Ku Słońcu i Sikorskiego za kwotę 4 948 tys. zł.

Na modernizację infrastruktury torowej i sieciowej, podwyższenie kapitału spółek tramwajowych i autobusowych, zakup taboru tramwajowego i wyposażenia technicznego wydano w 2008 r. - 53 360 tys. zł, a w 2009 r. 100 690 tys. zł.

Całkowite wydatki poniesione w sferze transportu i komunikacji wyniosły w latach 2008 i 2009 kolejno 134 637 tys. zł i 153 309 tys. zł., co stanowiło odpowiednio 44,5% i 43,7% wydatków majątkowych ogółem.

W sferze mieszkalnictwa duży nacisk kładzie się na rozwój budownictwa mieszkaniowego realizowanego przez podmioty z udziałem Miasta. Zgodnie z polityką mieszkaniową (uchwała Nr XV/312/04 Rady Miasta z dnia 19 stycznia 2004r.) podstawowym celem jest zapewnienie gospodarstwu domowemu o różnym poziomie dochodów szans dostępu do mieszkań o odpowiednim standardzie. Rozwój mieszkalnictwa realizowany będzie poprzez wdrażanie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy

Miasto Szczecin (Uchwała Nr LX/1123/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 lipca 2006 r.) oraz „Programu przeciwdziałania bezdomności” (Uchwała Nr IV/29/07 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 stycznia 2007 r.). Efektem realizacji już uchwalonych programów będzie przede wszystkim sprawnie działający system zarządzania zasobami mieszkaniowymi w mieście oraz poprawa poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców (niezależnie od zamożności), w tym zmniejszanie deficytu ilościowego mieszkań oraz znaczna poprawa stanu technicznego i standardu istniejącej zabudowy mieszkaniowej i jej otoczenia.

Za priorytetowe zadania uznaje się:

- w zakresie budownictwa kubaturowego: budowę mieszkań na terenie osiedla przy ul. Wschodnia – Sąsiedzka oraz budynków przy ul. Łącznej – Kukułeczki, Jana Kazimierza, Światowida, Pokładowej, Kusocińskiego – Sowińskiego oraz w rejonie ulic Szosa Polska i ul. Policka – „Wrzosowe Wzgórze”, a także os. Nad Rudzianką,
- wykonanie uzbrojenia terenów pod zabudowę kubaturową i mieszkaniową, w tym: osiedle Glinki, osiedle Warszewo, Kijewo, Zdroje,
- zakończenie uzbrojenia realizowanego w ramach programu „Poprawa jakości wody Szczecina”
- tworzenie, remonty lokali socjalnych i zamiennych oraz modernizacje w zasobie docelowo-czynszowym.

Łączne nakłady planowane w tej sferze w latach 2010 – 2015 wynoszą 614,0 mln zł.

W sferze mieszkalnictwa, jak wspomniano wcześniej, duży nacisk kładzie się na rozwój nowego budownictwa mieszkaniowego, realizowanego przez podmioty z udziałem Miasta.

Udziały w spółkach TBSP i STBS wyniosły: TBSP – w 2009 r. – 4 000 tys. zł, w 2008 r. – 10 349 tys. zł, STBS – w 2009 r. – 11 217 tys. zł w 2008 - 15 900 tys. zł, SCR w 2009 – 1 500 tys. zł (część środków przeznaczana jest na renowację budynków).

Na uzbrojenie terenów pod zabudowę mieszkaniową Miasto wydało w 2009 r. – 10 021 tys. zł, 2008 r. – 15 693 tys. zł.

Całkowite wydatki poniesione w sferze mieszkalnictwa wyniosły w latach 2008 i 2009 kolejno 57 911 tys. zł i 38 608 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 19,2% i 11,0% wydatków majątkowych.

W sferze ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami ujęto zadania wynikające z Programu Rewitalizacji obszarów miejskich (Uchwała Nr XXXI/617/05 Rady Miasta z dnia 10

stycznia 2005 r.) związane z rewitalizacją obiektów niemieszkalnych, oraz zieleni i ciągów pieszych.

Są to m.in. następujące zadania:

- budowa Muzeum Techniki i Komunikacji - Zajeżdźnia Sztuki,
- budowa Centrum Kultury Technicznej,
- zagospodarowanie terenu zieleńca im. J. Szczerskiej,

Największe wydatki w tej sferze poczynione przez Miasto w latach 2008 i 2009 obejmowały przygotowanie nieruchomości i wyniosły kolejno 31 282 tys. zł i 3.752 tys. zł. Do ważniejszych wydatków poniesionych w 2009 r. należy zaliczyć 8 093 tys. zł na adaptację byłej zajeżdźni tramwajowej przy ul. Niemierzyńskiej na potrzeby wystawiennicze Muzeum Techniki i Komunikacji.

Łączne planowane w tej sferze w latach 2010 – 2015 nakłady wynoszą 41,7 mln zł.

W sferze gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód, zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska (Uchwała Nr XXVIII/171/08 Rady Miasta Szczecina z dnia 24 listopada 2008 r.), priorytetem są inwestycje zmierzające do zwiększania niezawodności systemu zaopatrzenia miasta w wodę oraz usprawnienia systemu odprowadzającego ścieki miejskie i poprawę stanu środowiska naturalnego realizowane w ramach programu „Poprawa jakości wody w mieście Szczecinie” (współfinansowanego z funduszu spójności).

W zakresie gospodarki odpadami, za priorytet uznano utworzenie sprawnego systemu zarządzania gospodarką odpadami poprzez budowę Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

W zakresie gospodarowania terenami zielonymi, zgodnie z zapisami zawartymi w Polityce utrzymania i rozwoju terenów zielonych (Uchwała Nr XXVI/525/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 20 września 2004 r.) oraz Polityce wspierania rozwoju turystyki (Uchwała Nr LVII/1064 Rady Miasta Szczecina z dnia 12 czerwca 2006 r.) za priorytetowe uznano :

- rekultywację składowisk odpadów w Kluczu i Sierakowie
- przebudowę Teatru Letniego
- budowę promenady z widokiem na Odrę – przebudowa szczecińskich bulwarów, w tym: Bulwaru Piastowskiego i Gdyńskiego,
- zagospodarowanie i zabudowę rz. Bukowej,
- zadania związane z utrzymaniem terenów zielonych i cmentarzy.

Łączne planowane w tej sferze w latach 2010 – 2015 nakłady wynoszą 728,8 mln zł.

W latach 2008 i 2009 z budżetu Miasta wydatkowano kolejno 15 505 tys. zł i 10 241 tys. zł na realizację zadań w sferze gospodarki komunalnej. Dotyczyły one w głównej mierze prac związanych z budową cmentarza komunalnego przy ul. Bronowickiej (2008 r. – 1 987 tys. zł, 2009 r. – 1 464 tys. zł), modernizacją i konserwacją Bramy Głównej Cmentarza Centralnego (2008 r. – 2 865 tys. zł, 2009 r. – 674 tys. zł), poszerzeniem Cmentarza Centralnego (2008 r. – 1.662 tys. zł, 2009 r. – 241 tys. zł), budową ściany urnowej od ul. Mieszka I (2009 r. 492 tys. zł), budową zakładu termicznego unieszkodliwiania odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (2008 r. – 918 tys. zł, 2009 r. – 1 162 tys. zł), modernizacją: Placu Jakuba Wujka (2009 r. – 481 tys. zł), Placu Jasne Błonia im. Jana Pawła II (2008 r. – 2 594 tys. zł) czy wykonaniem kolektora deszczowego w ul. Okulickiego (2008 r. – 535 tys. zł, 2009 r. – 1 007 tys. zł).

W sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego zgodnie z zapisami Polityki poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście (Uchwała Nr XXXVI/674/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 30 marca 2005 r.) przewidziano modernizację i wyposażenie obiektów komisariatów Policji.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi ok. 3,8 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatki w tej sferze wyniosły kolejno 4 919 tys. zł i 5 251 tys. zł i w głównej mierze obejmowały zakupy inwestycyjne Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej i Komendy Miejskiej Policji oraz modernizację i wyposażenie komisariatów Policji.

W sferze edukacji i nauki zaplanowano realizację zadań wynikających z Polityki edukacyjnej miasta Szczecin (Uchwała Nr XLV/866/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 7 listopada 2005 r.), w tym m.in.:

- budowa szkoły na terenie os. Warszewo,
- modernizacja SP Nr 13 i GM Nr 31,
- budowę Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego Euroregionalne Centrum Edukacji Wodnej i Żeglarskiej,
- realizację programu modernizacji: basenów, sal gimnastycznych, wymiany okien i dachów,
- dofinansowanie Akademii Sztuki.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi 121,5 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatki w sferze edukacji i nauki pochłonęły kolejno 12 589 tys. zł i 34 031 tys. zł) i związane były głównie z modernizacją obiektów oświatowych.

W sferze ochrony zdrowia i pomocy społecznej przewidziano wykonanie zgodnie z zapisami wynikającymi z Polityki zdrowotnej miasta Szczecin (Uchwała Nr XLIV/854/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 października 2005 r.) i Polityki socjalnej (Uchwała Nr LIV/1020/06 Rady Miasta z dnia 10 kwietnia 2006 r.) takich zadań jak:

- modernizacja 3 obiektów domów pomocy społecznej,
- budowa nowych oddziałów i modernizacja istniejących żłobków,
- przebudowa budynku na potrzeby Domu Samotnej Matki,
- zakup busów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
- współfinansowanie wydatków majątkowych szpitala w Zdrojach,

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi ok. 18,4 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatkowano na zadania o charakterze majątkowym z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej kolejno 11 219 tys. zł i 12 807 tys. zł. Wydatki dotyczyły przede wszystkim modernizacji placówek opieki społecznej w celu poprawy standardu tych placówek, pozyskiwania i przystosowania obiektów na potrzeby prorodzinnych form opieki nad dzieckiem.

W sferze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zaplanowano zadania zgodnie z zapisami Polityki wspierania rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego (Uchwała Nr XXX/592/04 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 grudnia 2004 r. ze zm.) dotyczące m.in.:

- budowy nowej siedziby Filharmonii Szczecińskiej,
- modernizacji Willi Lentza,
- modernizacji bibliotek,
- budowy Trafostacji Sztuki,
- zakupu wyposażenia nowej siedziby Teatru Lalek Pleciuga.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi ok. 173,8 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatkowano na zadania tej sfery kolejno 5 093 tys. zł i 8 171 tys. zł. W 2008 r. środki zostały przeznaczone między innymi na zakup kolekcji motoryzacji dla Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajeżdźnia Sztuki (850 tys. zł), w 2009 r. na zakup wyposażenia do nowej siedziby Teatru Lalek Pleciuga (2 000 tys. zł)

W sferze kultury fizycznej, turystyki i rekreacji zaplanowane zadania wynikające z Polityki w zakresie kultury fizycznej (Uchwała Nr LII/989/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 marca 2006 r.), w znaczący sposób powinny poprawić sytuację w zakresie zaspokajania potrzeb

mieszkańców związanych z kulturą fizyczną. W tej sferze przewidziano realizację zadań takich jak np.:

- budowa hali widowiskowo-sportowej,
- przebudowa odkrytego basenu na krytą pływalnię,
- budowa i modernizacja osiedlowych i dzielnicowych centrów sportu i rekreacji,
- modernizacja boisk i stadionów sportowych,
- realizacja zadań wynikających z programu „Euroboiska”,
- budowa boisk wynikających z programu „Moje boisko- Orlik 2012”,
- modernizacja kąpieliska „Arkonka”,
- budowa „Mariny miejskiej”,
- budowa aquaparku.
- budowa Transgranicznej Bazy Turystyki Żeglarskiej

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi ok. 343,6 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatkowano odpowiednio 10 362 tys. zł i 54 037 tys. zł. Tak duży wzrost wydatków w roku 2009 – ponad pięciokrotny – wiąże się między innymi z przebudową odkrytego basenu na kryty, pełnowymiarowy basen pływakki w kompleksie SDS. W 2009 r. Miasto wydało na realizację wyżej wymienionej inwestycji 28 471 tys. zł. Wzrost wiązał się również z realizacją rządowego programu „Moje boisko – Orlik 2012”, którego celem jest budowa ogólnodostępnych boisk sportowych (w 2009 r. wydatek wyniósł 9 740 tys. zł).

W sferze rozwoju społeczeństwa obywatelskiego zaplanowano zadania takie jak:

- Szczecin – infrastruktura społeczeństwa informacyjnego,
  - e-Urząd,
  - portal usług miejskich,
  - portal edukacyjny,
- oraz realizację zadań wynikających ze Społecznych Inicjatyw Lokalnych.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi 24,8 mln zł.

W latach 2008 - 2009 wydatki na realizację zadań w tej sferze wyniosły kolejno 2 376 tys. zł i 1 570 tys. zł).

W sferze wspierania rozwoju gospodarczego przewidziano m.in. wydatkowanie środków zgodnie z Polityką wspierania rozwoju gospodarczego (Uchwała Nr XXIX/584/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 22 listopada 2004 r.), na:

- adaptację budynku dla potrzeb SPNT
- realizację Parku Naukowo - Technologicznego „Pomerania” przez SPNT.

- uzbrojenie terenów inwestycyjnych Trzebusz - Dunikowo

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010-2015 wynosi ok. 142 mln zł.

W latach 2008 – 2009 wydatkowano kolejno 5 655 tys. zł i 11 315 tys. zł na realizację zadań w tej sferze).

W sferze zarządzania strukturami samorządowymi przewidziano realizację zadań związanych z informatyzacją, termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz modernizacją gmachu Urzędu.

Łączna wielkość nakładów w tej sferze w latach 2010- 2015 wynosi 29,1 mln z.

Lata 2008 – 2009 to wydatki w wysokości 7 873 tys. zł i 6 607 tys. zł.

2.2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI

Wyszczególnienie	(w tys. zł)		
	2007 r.	2008r.	2009r.
Wydatki majątkowe Miasta	235 521	302 341	350 977
Środki własne	177 175	291 336	328 252
Środki pochodzące z pożyczki na prefinansowanie	55 518	9 982	-
Środki pomocowe (UE, EOG)	1 451	776	5 361
Środki z innych źródeł	1 377	247	17 364

W latach 1998 – 2001 udział wydatków majątkowych w wydatkach Miasta ogółem kształtował się na poziomie 22 – 23%. Finansowanie inwestycji na takim poziomie możliwe było między innymi dzięki środkom pochodzącym z zaciąganych na preferencyjnych warunkach pożyczek i kredytów oraz wyemitowanych obligacji. W latach 2002 – 2004 udział wydatków majątkowych zaczął maleć na rzecz wydatków bieżących. W 2004 r. wydatki majątkowe stanowiły tylko 9,7% wydatków Miasta ogółem. Od roku 2005 udział wydatków majątkowych w wydatkach Miasta systematycznie wzrasta osiągając w 2009 r. poziom 25,1%.

W finansowaniu zadań majątkowych największą rolę odgrywają środki własne Miasta. W latach 2006 – 2008 Miasto nie korzystało z kredytów bankowych w celu wspierania inwestycji. Wyższy udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków Szczecina jest efektem między innymi dostępu Polski do środków pomocowych z Unii Europejskiej. Korzystanie z dofinansowania ze środków unijnych wymaga jednak posiadania w określonych rozmiarach własnych środków finansowych. Od 2005 r. znaczące miejsce w finansowaniu inwestycji w Mieście odgrywały pożyczki na prefinansowanie zadań realizowanych przy udziale środków z Unii Europejskiej. Miasto wykorzystywało również

nadwyżkę budżetową, którą generowało w latach 2005 – 2008.

Znaczący udział w źródłach pozabudżetowych stanowiły do końca 2006 roku środki z funduszu Phare, które przeznaczone były głównie na zadania z zakresu modernizacji i budowy nowych ciągów drogowych oraz z funduszu ISPA (obecnie Funduszu Spójności) – na przedsięwzięcia w gospodarce ściekowej i ochronę wód.

Z funduszu Phare realizowane były, zakończone w 2006 roku: modernizacja miejskiego odcinka drogi krajowej nr 13, modernizacja miejskiego odcinka drogi krajowej nr 10, budowa ul. Nowokrakowskiej.

Jak wcześniej wspomniano od 2005 roku znaczące miejsce w finansowaniu inwestycji miejskich zajmują pożyczki na prefinansowanie, zaciągane w celu ułatwienia finansowania zadań wspomaganych środkami Unii Europejskiej i które zgodnie z prawem nie są wliczane do wskaźników zadłużenia. Pożyczki na prefinansowanie udzielane są z budżetu państwa za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego na pokrycie wydatków do czasu przekazania środków przez Unię Europejską. W latach 2006 – 2007 większość tych środków przeznaczona była na finansowanie zadań inwestycyjnych w sferze transportowej:

- przebudowa ul. Bolesława Krzywoustego od pl. Zwycięstwa do pl. T. Kościuszki (współfinansowana jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w wysokości 14 mln zł),
- przebudowa Bulwaru Nadodrzańskiego (dofinansowanie w wysokości 2,5 mln zł z ZPORR),
- modernizacja ulic: Dąbska – Zoologiczna – Niedźwiedzia (etap I – ul. Niedźwiedzia współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR w wysokości 3,4 mln zł),
- budowa Obwodnicy Śródmieścia Szczecina (etap III – przebudowa ul. Przyjaciół Żołnierza otrzymał dofinansowanie ze ZPORR w wysokości 16,7 mln zł),
- przebudowa ul. Autostrada Poznańska (dofinansowanie etapu I i II Sektorowego Programu Operacyjnego – Transport w wysokości 44,3 mln zł),
- budowa ronda ul. Ku Słońcu – Derdowskiego – Dworska (współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR w wysokości 10,9 mln zł),
- zakup taboru tramwajowego, remonty torowisk (dofinansowanie ze ZPORR w 2007 roku – 11,2 mln. zł).

Miasto korzysta ponadto z innych źródeł w celu finansowania wydatków inwestycyjnych. Są to np. środki pochodzące z budżetu państwa. W latach 2006 i 2007 Miasto otrzymało 9 616 tys. zł z budżetu państwa tytułem sfinansowania wydatków związanych z przygotowaniem infrastruktury do finału The Tall Ships's Races, który miał miejsce w 2007 r.

Jednym z największych przedsięwzięć inwestycyjnych w mieście jest Program poprawy jakości wody w Szczecinie realizowany przez spółkę miejską Zakład Wodociągów i Kanalizacji, współfinansowany z Funduszu Spójności (ISPA). Projekt ma na celu kompleksowe uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście, tj. zwiększanie niezawodności systemu zaopatrzenia miasta w wodę, usprawnienie systemu odprowadzającego ścieki miejskie oraz poprawę stanu środowiska naturalnego. Program składa się z 24 kontraktów, w tym 15 na roboty budowlane i 7 na usługi inżynierskie i 2 na pomoc techniczną, na łączną kwotę 282,2 mln EUR, z czego z funduszu ISPA (Funduszu Spójności) – 66% (186,3 mln EUR), Kredytu konsorcjalnego (Bank Ochrony Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) – 33 %. Pozostałe środki to środki własne ZWiK i środki Miasta.

Do końca 2009 roku zakończono realizację ostatnich trwających kontraktów na roboty. Rozliczanie finansowe Projektu zakończy się do końca 2010 roku.

Wydatkowanie na koniec 2009 roku przedstawiało się następująco:

- środki pomocowe – Fundusz Spójności
166 200 433,83 EUR
- kredyt konsorcjalny
82 322 012,19 EUR
- środki własne ZWiK
3 257 905,06 EUR
- środki Miasta Szczecin
118 161,13 EUR

Razem 251 898 512,21 EUR

Ogółem wykonanie programu inwestycyjnego na dzień 31.12.2009 r. wynosiło:

- finansowe 89,25%
- rzeczowe 100%

W rankingu Wspólnoty (nr 43/945 z 24 października 2009 r.) Szczecin znalazł się na czwartym miejscu wśród Miast wojewódzkich

pod względem wydatków na infrastrukturę techniczną.

INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ W LATACH 2006- 2008 (zł/osobę; w tym pozabudżetowe)

Miasto wojewódzkie	Miejsce w rankingu w roku 2008	Inwestycje w infrastrukturę techniczną w latach 2006-2008 w zł/osobę; w tym pozabudżetowe
Poznań	1	1.423,56
Opole	2	1415,31
Kraków	3	1.024,56
Szczecin	4	992,24
Wrocław	5	971,82
Toruń	6	913,3
Rzeszów	7	840,86
Warszawa	8	836,71
Gdańsk	9	803,54
Katowice	10	779,05
Bydgoszcz	11	763,76
Zielona Góra	12	758,51
Łódź	13	684,93
Lublin	14	623,09
Olsztyn	15	536,84
Gorzów Wlkp.	16	494,46
Białystok	17	476,35
Kielce	18	388,79

Źródło: Wspólnota nr 43/945 z 24 października 2009 r. Wydatki obejmują środki własne i dotacje na inwestycje JST, a także spółek komunalnych, w których miasto ma przynajmniej 50 % udziałów, funduszy celowych, zakładów budżetowych. W przypadku takich miast jak Wrocław i Białystok - dane za rok 2006 oparto wyłącznie na sprawozdaniach z wykonania budżetu.

3. BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W SZCZECINIE

Szczecin wyróżnia się wśród miast wojewódzkich pod względem liczby

zarejestrowanych podmiotów zagranicznych. Pod koniec 2008 roku w mieście zarejestrowanych było 1 846 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (1 771– 2007 r.) co stawiało Szczecin w czołówce.

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE WG PKD W SZCZECINIE WG STANU NA 31.12.2008 R.

	Firma	Kraj kapitału
produkcja artykułów żywnościowych, napojów i wyrobów tytoniowych	Carlsberg Breweries A/S (Bosman Browar Szczecin S.A.)	Dania
	Lohmann AG (Drobimex Sp. z o.o.)	Niemcy
	Paul Wesjohann & Co. GmbH II (Drobimex Sp. z o.o.)	Niemcy
	Natel Investment BV (Brothers Poland Sp. z o.o. – przetwórstwo rybne)	Holandia
	PepsiCo	USA
	Smith Fields Foods (Zakłady Mięsne Agryf SA)	USA
produkcja elektrycznych urządzeń i aparatów	Sonion Microtronic A/S (Sonion Polska Sp. z o.o.)	Dania
	MVV Energir AG (Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.)	Niemcy
	Tapel and Hholding A/S sklepy comfort	Dania
	Elsam A/S (elektrownie wiatrowe)	Dania
	Altrad Baumann GmbH	Niemcy

Firma	Kraj kapitału
UNIQA International (Towarzystwo Ubezpieczeń FILAR)	Austria
Altorfound III	Szwecja
Stream International INC (Call Center)	USA
Group 4 Falc A/S (Ratownictwo Falck Sp. z o.o.)	Dania
EHRLE Reinigung	Niemcy
Emsold Gesells Chaft Gert Helmers	Niemcy
Elbe Holding	Niemcy
Gerhard Weber Kunststoff-Verarbeitung GmbH	Niemcy
MUEHLHAN AG	Niemcy
Nynas AB	Szwecja
WALTER HORST KURT	Niemcy
YARA NEDERLAND B.V.	Holandia
Jan Stjernebjerg	Dania
WWINN B.V.	Holandia
Groupe CEMOI	Francja
GAVEKAL ANALYTICS HOLDING AB	Szwecja
VOSSCHEMIE GMBH	Niemcy

Źródło: PAiIZ

4. WYDATKI INWESTYCYJNE SPÓŁEK Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO

Podstawowy kapitał zagraniczny w Szczecinie reprezentowany jest przez inwestorów z 37 państw. Zaangażowanie kapitałowe przekraczające

3,0% udział w ogólnej strukturze podstawowego kapitału zagranicznego w Szczecinie cechowało inwestorów jedynie z 9 krajów: Cypr, Czechy, Niemcy, Dania, Hiszpania, Finlandia, Wielka Brytania, Luksemburg, Niderlandy. W Szczecinie, podobnie jak w całym województwie, dominują inwestycje w sferze usług.

KAPITAŁ ZAGRANICZNY PRZEDSIĘBIORSTW W SZCZECINIE WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA UDZIAŁOWCA W 2008 ROKU

Kraj pochodzenia	Wielkość kapitału [mln zł]	Udział w kapitale ogółem [%]
Niemcy	127	26,9
Luksemburg	94	20,1
Cypr	76	16,1
Dania	36	7,6
Niderlandy	28	5,9
Finlandia	26	5,4
Hiszpania	19	4,1
Wielka Brytania	18	3,8
pozostałe	36	10,1
Ogółem (mln zł)	460	100%

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie.

Działalność podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego koncentruje się głównie na produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych oraz świadczeniu usług z zakresu zaopatrzenia w media. Inwestorzy działają również w przemyśle drzewnym, piwowarskim oraz elektrycznym.

5. NAKŁADY INWESTYCYJNE PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH Z SIEDZIBĄ W SZCZECINIE

W największym stopniu inwestują instytucje administracji publicznej i obrony narodowej (70%) oraz firmy zajmujące się obsługą nieruchomości (44%), a także zakłady przetwórstwa przemysłowego (35%). Wśród zakładów produkcyjnych dominują:

- produkcja artykułów spożywczych i napojów – 91 777 tys. zł,

- produkcja wyrobów z pozostałych surowców
– 47 674 tys .zł,

Podmioty te nastawione są przede wszystkim na odnowę parku maszynowego.

**NAKLADY INWESTYCYJNE PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH Z SIEDZIBĄ
W SZCZECINIE W 2008 ROKU**

[tys. zł.]

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostki i zakłady budżetowe (własność państwowa i samorządowa)	Przedsiębiorstwa średnie i duże	Razem
1.	Nakłady inwestycyjne ogółem, w tym:	647 588	1 381 456	2 029 044
	Nowe obiekty majątkowe	621 337	1 171 807	1 793 144
	Zakup używanego rzeczowego majątku trwałego (grunty, obiekty)	26 251	209 649	235 900
2.	Nakłady inwestycyjne wg działów PKD	w tys. zł		
	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	469		
	Górnictwo i kopalnictwo	8 463		
	Przetwórstwo przemysłowe	217 177		
	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię	16 294		
	Budownictwo	56 860		
	Handel hurtowy i detaliczny, usługi	43 769		
	Hotele i restauracje	25 248		
	Transport, gospodarka magazynowa, łączność	131 143		
	Pośrednictwo finansowe	1 431		
	Obsługa nieruchomości, wynajem, informatyka	270 412		
	Administracja publiczna i obrona narodowa	440 642		
	Edukacja	109 840		
	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	83 185		
	Pozostała działalność usługowa, socjalna, komunalna	16 890		